

Klageberettigelse i h. t. kommuneplanlovens § 48 for mindretal i kommunalbestyrelser

Ikke fundet grundlag for at kritisere planstyrelsens opfattelse, hvorefter kommunalbestyrelsesmedlemmer, der tilhører et mindretal i en kommunalbestyrelse, ikke er klageberettigede efter kommuneplanlovens § 48 i forhold til den afgørelse, der er truffet af flertallet, alene med den begrundelse, at mindretallets synspunkter ikke er blevet fulgt.

(J. nr. 1980-555-142).

A, der var medlem af kommunalbestyrelsen i Gentofte og tilhørte borgerlisten »Gentoffelisten«, klagede over, at planstyrelsen havde meddelt hende, at styrelsen ikke kunne tage en henvendelse fra hende om lokalplanpligt for et område i Gentofte kommune op til en egentlig realitetsbehandling, idet styrelsen i overensstemmelse med fast praksis ikke anerkender mindretal i kommunalbestyrelser som klageberettigede.

Det fremgik af de oplysninger, der forelå for mig, at kommunalbestyrelsen i Gentofte kommune den 26. februar 1980 ved en flertalsbeslutning vedtog at godkende en ansøgning om tilladelse til bebyggelse af arealet Tuborgvej 76 - Niels Andersensvej, Gentofte kommune, med 7 rækkehuse. A stemte imod beslutningen. A havde tidligere (i byplanudvalget) stillet forslag om udarbejdelse af et forslag til lokalplan for området.

I skrivelse af 17. marts 1980 til planstyrelsen anførte A, at der - efter hendes opfattelse - var pligt til at tilvejebringe en lokalplan for området. A anmodede planstyrelsen om at tage stilling til spørgsmålet.

I skrivelse af 9. april 1980 meddelte planstyrelsen A, at styrelsen betragtede hendes anmodning om en vurdering af projektet som en klage i medfør af kommuneplanlovens § 48 over manglende lokalplan efter § 16, stk. 3.

Planstyrelsen anførte, at styrelsen som følge heraf ikke kunne tage A's henvendelse op til en egentlig realitetsbehandling, idet styrelsen i overensstemmelse med fast praksis ikke anerkender et mindretal i kommunalbestyrelser som klageberettiget.

I skrivelse af 11. maj 1980 til planstyrelsen anmodede Gentofte-listens bestyrelse om, at planstyrelsen tog stilling til A's anmodning i skrivelsen af 17. marts 1980.

Samtidig klagede A som nævnt til mig over planstyrelsens afgørelse.

I udtalelsen til mig meddelte planstyrelsen, at styrelsen på baggrund af henvendelsen fra Gentofte-listen havde taget A's henvendelse op til realitetsbehandling.

Den 21. november 1980 drøftede jeg bl. a. denne sag med repræsentanter fra planstyrelsen, miljøministeriet (departementet) og indenrigsministeriet.

FOB nr. 80.205

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til A:

»Det spørgsmål der foreligger til min bedømmelse, er, om (A), der i det foreliggende tilfælde tilhører mindretallet i en kommunalbestyrelse (ved afstemningen den 26. februar 1980), vil kunne påklage flertallets afgørelse til en højere administrativ myndighed, med henvisning til at (hendes) synspunkter ikke er blevet fulgt.

Den tilsvarende problemstilling er blevet forelagt mig i en sag fra Allinge-Gudhjem kommune.

I en udtalelse af 7. marts 1980, som jeg har modtaget fra planstyrelsen i forbindelse med min behandling af denne anden sag, har planstyrelsen bl. a. anført følgende:

»...

Der er ikke i kommuneplanloven fastsat nærmere regler om, hvem der er klageberettiget efter lovens § 48, men det følger af bemærkningerne til lovforslaget, at enhver, der har den fornødne retlige interesse i en sags afgørelse, vil kunne påklage denne efter kommuneplanlovens § 48. Planstyrelsen vil i overensstemmelse hermed anerkende enhver, der efter styrelsens opfattelse har en individuel og væsentlig interesse i en sags afgørelse, som klageberettiget.

En række forhold i kommuneplanloven taler for en vid afgrænsning af den klageberettigede kreds, således den store vægt, loven lægger på borgernes inddragelse i planlægningen, lovens detaljerede regler om offentliggørelse af planforslag og selve det forhold, at det kun er retlige spørgsmål, der kan påklages efter loven. Styrelsens praksis i sådanne sager viser da også, at det er en bred kreds, der anerkendes som klageberettiget.

Planstyrelsen skal imidlertid i tilslutning hertil bemærke, at det af almindelige forvaltningsretlige regler følger, at et mindretal i en kommunalbestyrelse ikke har adgang til at påklage en kommunalbestyrelses afgørelse til en højere administrativ myndighed med den begrundelse, at mindretallets synspunkter ikke er fulgt.

Det er i overensstemmelse hermed styrelsens opfattelse, at kommunalbestyrelsesmedlemmer, der hører til mindretallet, ikke i kraft af deres medlemskab af kommunalbestyrelsen i henhold til kommuneplanlovens § 48 skal kunne påklage flertallets afgørelser, men at sådanne klager bør afvises.

...«

Miljøministeriet (departementet) har i den nævnte sag i skrivelse af 11. april 1980 til mig henholdt sig til planstyrelsens afgørelse.

Kommuneplanloven indeholder ingen udtrykkelige regler om, hvem der er berettiget til at påklage afgørelser, der træffes af kommunalbestyrelser i henhold til loven. Jeg må på denne baggrund være enig med planstyrelsen og miljøministeriet (departementet) i, at kredsen af klageberettigede herefter må fastlægges i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, hvorefter klageberettigelse forudsætter fornøden retlig interesse. Som anført af planstyrelsen i udtalelsen til mig er dette i overensstemmelse med forarbejderne til kommuneplanloven, jfr. Folketingstidende 1974-75, tillæg A, 2. saml., sp. 2824...

I administrativ praksis antages det almindeligvis med støtte i den forvaltningsretlige litteratur, at »retlig interesse« indebærer et krav om, at klageren skal have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jfr. herved f. eks. Poul Andersen: Dansk Forvaltningsret (5. udgave, 1965), s. 532 og Forvaltningsret, Almindelige emner (1979), s. 296 ff.

Planstyrelsens og miljøministeriets (departementets) praksis bygger imidlertid på det synspunkt, at begrebet »retlig interesse« i den foreliggende sammenhæng må fastlægges videre, således at også varetagelsen af almene interesser i vidt omfang må anses for tilstrækkeligt til at opfylde kravene til klageberettigelse. Dette indebærer, at f. eks. organisationer, herunder politiske partier, foreninger, borgergrupper og andre interesse-sammenslutninger med lokal tilknytning i almindelighed - når klagen falder inden for de interesser, som foreningen varetager - antages at have den fornødne retlige interesse.

Jeg har forstået, at planstyrelsen og miljøministeriet (departementet) finder, at en fastlæggelse af kredsen af klageberettigede, som nævnt, har støtte i den betydelige vægt, der i forarbejderne til kommuneplanloven lægges på borgernes inddragelse i planlægningen, lovens detaljerede regler om offentliggørelse af planforslag og selve det forhold, at det kun er retlige spørgsmål, der kan påklages efter loven.

Planstyrelsen og miljøministeriet (departementet) finder ikke, at enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, der hører til mindretallet (ved en afstemning), *alene* i kraft af deres medlemskab af kommunalbestyrelsen kan anses for bærer af en sådan almen interesse, som efter praksis er nødvendig for at kunne anses for klageberettiget. Enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer vil kun kunne anses for klageberettigede, for så vidt

de har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald (f. eks. i tilfælde, hvor de personligt berøres af den trufne beslutning).

Jeg har forstået, at planstyrelsen og miljøministeriet (departementet) herved navnlig lægger vægt på, at der ikke efter den kommunale styrelseslov eller efter almindelige kommunalretlige grundsætninger tilkommer mindretallet i en kommunalbestyrelse nogen adgang til at forlange en afgørelse, der er truffet af kommunalbestyrelsen (flertallet), forelagt for vedkommende overordnede ressortmyndighed - i det foreliggende tilfælde planstyrelsen.

Om opfattelsen af det foreliggende spørgsmål i den juridiske litteratur kan jeg i øvrigt henvise til Bendt Andersen og Ole Christiansen: Kommuneplanloven, 2. udg., (1979), s. 413-424, specielt s. 421, hvor følgende er anført:

»...

Efter almindelige forvaltningsretlige regler har et mindretal i kommunalbestyrelsen ikke adgang til at påklage afgørelsen til planstyrelsen, blot fordi mindretallets synspunkter ikke er blevet fulgt. De medlemmer, der hører til mindretallet, vil således ikke i kraft af deres medlemskab af kommunalbestyrelsen kunne påklage flertallets afgørelse.

...«

Den opfattelse af spørgsmålet om klageberettigelse for et mindretal i en kommunalbestyrelse, som planstyrelsen har givet udtryk for i skrivelsen af 9. april 1980 til Dem, og som styrelsen uddybede under mødet den 21. november 1980, kan ikke give mig grundlag for kritik.«